

Teoria sociològica micro

Codi: 101125
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: José Antonio Noguera Ferrer
Correu electrònic: jose.noguera@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Jordi Tena Sanchez

Prerequisits

S'ha d'haver superat l'assignatura de "Fonaments de Sociologia" en el primer curs, i és molt aconsellable haver cursat "Pensament Sociològic Contemporani". Especialment, es suposa un mínim coneixement dels clàssics de la sociologia i de les principals corrents del pensament sociològic al segle XX.

Objectius

Tal com revela l'èmfasi en les competències d'adquisició de coneixements, la teoria sociològica hauria de contribuir significativament a perfilar el mapa conceptual bàsic dels estudiants. Per aquest motiu s'articulen dos criteris pedagògics diferents: aquesta assignatura introdueix les principals aportacions teòriques a la sociologia que estan vigents avui dia, i ho fa de forma sistemàtica (atès que els aspectes històrics ja han estat estudiats en "Fonaments de Sociologia" i en "Pensament Sociològic Contemporani").

Competències

- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Comparar els enfocaments teòrics sobre els fenòmens macrosociològics i microsociològics.
3. Definir els principals conceptes microsociològics i macrosociològics.
4. Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
5. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
7. Expressar els debats sobre aquests enfocaments en diversos moments.
8. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
9. Identificar l'ús d'aquests enfocaments en diferents moments de la teoria sociològica.
10. Reconèixer les implicacions sociològiques de diversos debats intel·lectuals (sobre el subjecte, l'acció, l'ordre social, el llenguatge, etc.).
11. Relacionar-ne l'ús i la crítica amb el context històric en el qual han sorgit.
12. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

1. Introducció a la teoria sociològica sistemàtica.
2. Explicació, mecanismes socials i teoria de l'acció social.
3. Individualisme i emergència.
4. Teoria de l'elecció racional.
5. Teoria de jocs i ciències socials.
6. Teoria de jocs evolucionària i cooperació social.
7. Coordinació i convencions socials.
8. Confiança social i teoria de la senyalització.
9. Teories de l'acció col·lectiva.
10. Marxisme analític.
11. Teoria de la racionalitat ordinària.
12. Teories de la racionalitat limitada, heurístiques i biaixos.
13. Racionalitat comunicativa i deliberativa.
14. Pluralisme motivacional.

Metodologia

L'assignatura s'estructurarà en base a quatre tipus d'activitats:

- 1) Exposició dels continguts del programa a classe per part del professorat (amb participació i discussió crítica dels estudiants).
- 2) Pràctiques consistents en exercicis d'aplicació pràctica de teories o altres activitats.
- 3) Tutories fora de l'aula.
- 4) Activitats autònomes per part dels estudiants: lectura de textos.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	38	1,52	2, 3, 6, 7, 9, 11
Seminaris	15	0,6	1, 3, 4, 5, 6, 8, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	1, 3, 8
Tipus: Autònomes			
Treball de l'estudiant	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Avaluació

L'avaluació es basarà en tres tipus d'exercicis:

1) Un examen final.

2) Realització de tres exercicis pràctics durant el curs, relacionats amb les matèries que es vagin estudiant a classe. Es descriuran i programaran els exercicis al llarg del curs en documents específics.

3) Un exercici basat en les lectures obligatòries que tindrà com objectiu acreditar que els estudiants les han llegit i n'han assimilat els continguts.

Observacions:

- Per superar l'assignatura serà necessari haver obtingut una nota mitjana mínima de cinc.
- En cas de no realització d'alguna de les proves d'avaluació (encara que s'obtingui una mitjana global de cinc o superior), la nota serà "no avaluable".
- En cas de no superar l'assignatura en l'avaluació continuada (per haver-la suspès o per no haver realitzat alguna de les proves), es podrà optar a reavaluació. Concretament:
 - Si no s'ha superat l'examen, s'haurà de recuperar amb un altre examen de les mateixes característiques.
 - Si no s'ha superat l'exercici basat en les lectures obligatòries, s'haurà de recuperar amb un altre exercici de les mateixes característiques.
 - Si no s'han superat les pràctiques, s'haurà de recuperar amb un exercici que es determinarà en el seu moment.
 - Per aprovar l'assignatura en la reavaluació és indispensable realitzar la prova de reavaluació de totes les parts no superades.
 - Qui aprovi l'assignatura en la reavaluació obtindrà una nota final de cinc.
- Les proves s'han de fer o presentar en el dia i l'hora fixat. Respecte a les proves presencials, només podran fer-les en un altre moment les persones que aportin un document mèdic que certifiqui que, el dia i a l'hora de la prova, no estaven en condicions de fer-la o que acreditin alguna altra raó que el responsable de l'assignatura consideri de força major. En principi, treballar no atorga dret a fer les proves en un altre moment, a no ser que s'acrediti degudament que la presència a la feina aquell dia i a aquella hora era imprescindible.
- Copiar suposarà suspendre l'assignatura amb un zero. Està prohibit utilitzar aparells electrònics (com mòbils) durant les probes presencials, tenir-los encesos es considerarà copiar.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50	4	0,16	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11
Exercici sobre les lectures obligatòries	35	3	0,12	2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12
Pràctiques	15	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12

Bibliografia

1. Lectures obligatòries (a títol indicatiu: cada curs podran variar en part a criteri del professorat, i estaran disponibles al principi del semestre pels estudiants).

Lago, Ignacio (2008): "¿Qué significa explicar en ciencias sociales?", en *La lógica de la explicación en ciencias sociales*. Madrid, Alianza, pp. 53-74.

Noguera, José A. (2003): "¿Quién teme al individualismo metodológico? Un análisis de sus implicaciones para la teoría social", *Papers. Revista de Sociología*, nº 69, pp. 101-131.

<https://papers.uab.cat/article/view/v69-noguera>

Hollis, Martin (1994): "Juegos con agentes racionales", en *Filosofía de las ciencias sociales*. Barcelona, Ariel, 1998, pp.127-155.

Axelrod, Robert (1984): "El éxito de toma y daca en los torneos computerizados", en *La evolución de la cooperación*. Madrid, Alianza, 1986.

Herreros, Francisco (2008): "Confianza, elección racional y teoría de juegos", en F. Aguiar, J. Barragán y N. Lara (coords.): *Economía, Sociedad y Teoría de Juegos*. Madrid, McGraw Hill, pp. 175-187.

Aguiar, Fernando (1991): "La lógica de la cooperación", en AA.VV., *Intereses individuales y acción colectiva*. Madrid, Editorial Pablo Iglesias, pp. 1-41.

Noguera, José A. y Tena-Sánchez, Jordi (2013): "Racionalitat i irracionalitat en la conducta humana", en *Jon Elster. Un teòric social analític*. Barcelona, UOC, pp. 44-59.

Boudon, R. (2006): "El homo sociologicus. Ni idiota racional ni irracional", en Noguera, J.A. (ed.) (2010): *Teoría Sociológica Analítica*. Madrid, CIS, pp. 173-195.

Noguera, José A. (2007): "Racionalidad y deliberación en la acción colectiva", *Revista Internacional de Sociología*, vol. 46, pp. 107-129.

<https://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/view/6>

Thaler, Richard H. y Sunstein, Cass R. (2008): "Sesgos y errores", en *Un pequeño empujón*. Madrid, Taurus, 2009.

2. Textos de referència

Nivell bàsic

Linares, Francisco (2018). *Sociología y teoría social analíticas*. Madrid, Alianza.

Noguera, José A. (ed.) (2010). *Teoría sociológica analítica*. Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas.

Nivell avançat

Elster, Jon (2007). *La explicación del comportamiento social*. Barcelona, Gedisa, 2010.

Goldthorpe, John (2016). *La sociología como ciencia de la población*. Madrid, Alianza, 2017.

Van Tubergen, Frank (2020). *Introduction to Sociology*. London, Routledge.

3. Bibliografia complementària recomanada per temes

Explicació i mecanismes socials

Goldthorpe, John H. (2007). *De la sociología: números, narrativas e integración de la investigación y la teoría*. Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas, 2010.

Hedström, Peter (2005). *Dissecting the Social. On the Principles of Analytical Sociology*. Cambridge, Cambridge University Press.

Schelling, Thomas (1978). *Micromotivos y macroconducta*. México, FCE, 1989.

Elecció racional i teoria de jocs

Aguiar, Fernando; Criado, Henar y Herreros, Francisco (2003). "Sociología y elección racional", en Salvador Giner (ed.), *Teoría Sociológica Moderna*. Barcelona, Ariel.

Aguiar, Fernando; Barragán, Julia y Lara, Nelson (coords.) (2008). *Economía, Sociedad y Teoría de Juegos*. Madrid, McGraw-Hill.

Marí-Klose, P. (2000). *Elección racional*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

Sánchez-Cuenca, I. (2004). *Teoría de juegos*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

Teoria de jocs evolucionària i cooperació social

Axelrod, Robert (1984). *La evolución de la cooperación: el dilema del prisionero y la teoría de juegos*. Madrid, Alianza, 1996.

Axelrod, Robert (1986). *La complejidad de la cooperación*. Buenos Aires, Fondo de Cultura Económica, 2003.

Confiança i senyalització

Aguiar, Fernando (1993). "Confianza y racionalidad", en E. L. Espinoza y J. Rodríguez (eds.), *Problemas de teoría social contemporánea*. Madrid: CIS.

Pentland, Alex (2010). *Señales honestas. El lenguaje que gobierna el mundo*. Barcelona, Milrazones, 2008.

Teoria de l'acció col·lectiva

Hirschman, Albert O. (1970). *Salida, voz y lealtad*. México, FCE, 1977.

Olson, Mancur (1965). *La lógica de la acción colectiva*. México, Limusa, 1992.

Linares, Francisco (2007). "El problema de la emergencia de normas sociales en la acción colectiva", *Revista Internacional de Sociología* nº 46.

<https://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/view/7>

Marxisme analític

Elster, Jon (1982): "Marxismo, funcionalismo y teoría de juegos. Alegato en favor del individualismo metodológico", *Zona abierta* nº 33 (1984).

Racionalitat limitada, racionalitat cognitiva, heurístiques i biaixos

Boudon, Raymond (2009). *La racionalidad en las ciencias sociales*. Buenos Aires, Nueva Visión, 2010.

Gigerenzer, Gerd (2007). *Decisiones instintivas. La inteligencia del inconsciente*. Barcelona, Ariel, 2008.

Programari

No hi ha necessitats específiques de programari.